ئۇيغۇر خەلق تېپىشماقلىرى

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۇيغۇر خەلق تېپىشماقلىرى

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۈرۈمچى 2007 -يىلى

图书在版编目(CIP)数据

维吾尔民间谜语. 1：维吾尔文/《维吾尔民间文学大典》编委会编. - 乌鲁木齐：新疆人民出版社，2007.1
ISBN 978-7-228-10853-4

Ⅰ.维... Ⅱ.维...Ⅲ.维吾尔族 - 谜语 - 汇编- 中国 - 维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.I277.8

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第006258号

策　　划：阿布都热合满.艾白
　　　　　艾合买提.伊明

责任编辑：艾合买提.伊明
责任校对：阿布列孜.阿巴斯
封面设计：买买提.努比提

维吾尔民间谜语－1（维吾尔文）
《维吾尔民间文学大典》编委会编

新疆人民出版社出版
（乌鲁木齐解放南路348号 邮编： 830001）
新疆新华书店发行
新疆新华印刷厂印刷
880×1230毫米 32开本 1.875印张
2007年1月第1版 2007年1月第1次印刷
印数：1-5000

ISBN 978-7-228-10853-4 定价：3.50元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس

مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

ئۇيغۇر خەلق تېپىشماقلىرى ـ 1

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230×880 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 1.875
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 1 ــ 5000
ISBN 978-7-228-10853-4
باھاسى: 3.50 يۈەن

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

此为试读，需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

مۇندەرىجە

جۈملە، قوشاق ۋە بېيىت شەكلىدىكى تېپىشماقلار ...1

ھېسابلىق تېپىشماقلار 54

جۈملە قوشاق ۋە بېيت شەكلىدىكى تېپىشماقلار

ئاغزى بىر، قۇيرۇقى ئىككىدۇر،
سەكرەپ چۈشسىڭىز ئوخشاشلا چوڭقۇر؟
(ئىشتان)

ئاق كىگىز، ئاپئاق كىگىز،
لەيلەپ يۈرەر ئۈستۈڭدە.
پۇت ـ قولى يوق، جېنى يوق،
ئېيتىڭلارچۇ بۇ نېمە؟
(بۇلۇت)

ئاق كېمە، ئاپئاق كېمە،
سۇدا ئۈزەر بۇ كېمە.
سېرىق تۇمشۇق، كەڭ تاپان،
ئېيتىڭلارچۇ بۇ نېمە؟
(ئۆردەك)

ئاڭا بىردىن قارىسىڭىز: ئاپئاق بىپايان،
سەپسالسىڭىز ئۇزۇن كەتكەن بىر دەريا ئاققان.
بىراق، ئۇندا كۆرۈنمەيدۇ قاتنىغان قېيىق،
سۇ ئىچىدە ھەرگىزمۇ ئۈزمەيدۇ بېلىق؟

(چۆلدىكى ئالۋۇن)

ئاققان سۇدەك توختىماس
كېتىۋېرەر نىشانغا.
تارازىسى ئۆمۈرنىڭ
بەك قىممەتلىك ئىنسانغا.
گەر بىلمىسەڭ قەدرىنى
قالىسەن چوڭ پۇشايمانغا؟

(ۋاقىت)

ئانىسى تۆۋەن، بالىسى ئۇستۇن؟

(دەرەخ غولى ۋە يوپۇرماق)

ئالا چاپان كىيىۋالغان،
ئۇزۇن قۇيرۇق باتۇرۇم.
«تو ـ كو ـ توك، ياپىرىم» دەپ،
يەرنى تەشكەن باتۇرۇم؟

(خوراز)

ئاق ئېتىم ئاسماندىن چۈشەر،
ئوت - چۆپنى يېمەس،
ئوت - چۆپ ئۈنى يەر؟
(قار)

ئانىسى بىر، بالىسى مىڭ؟
(ئاي، يۇلتۇز)

ئاش ئىچمەيدۇ مۇشۇكۇم،
سۇ ئىچمەيدۇ مۇشۇكۇم.
تاۋار - دۇردۇن ئۈستىدە
يورغىلايدۇ مۇشۇكۇم؟
(دەزمال)

ئاش، ئاشنىڭ ئىچىدە تاش
تاشنىڭ ئىچىدە يەنە ئاش؟
(ئۆرۈك)

ئاخشىمى كېلەر لەك - لەك،
ئەتىسى كېتەر سەك - سەك.
(تۇخلۇك ياپقۇچ)

ئاسمانغا تاياق ئاتسام،
يەرگە قان چاچرايدۇ؟
(چىلان)

ئايشىگۈلدە بىرى بار،
خۇرشىدەمدە يوق.
ئابلىكىمدە بىرى بار،
ئەرشىدىندە يوق؟

(«ئا» ھەرپى)

ئاپئاق يۇملاق بىر كورا،
ئىچىدە ئىككى خىل دورا؟

(تۇخۇم)

ئاق ساندۇقۇم ئېچىلدى،
ئىچىدىن يىپەك شېشىلدى؟

(كۈن)

ئاسماندا ئۇچۇپ يۈرگەن ئالتە تورغاي،
ئۆمۈرۋايەت كۆكتە قونار، يەرگە قونماي؟

(ئۈكەر)

ئانىسى ئەگرى ـ توقاي،
بالىسى قىل يورغا؟

(دەريا ۋە سۇ)

ئانىسى ئۇزۇنغا ياتىدۇ،
بالىسى توغرىسىغا؟

(ئۆي ئۆگزىسىدىكى خە ۋە جەگىلەر)

ئانىسى تىنچ تۇرىدۇ،
بالىسى يۇملايدۇ؟
(ئاشتاختا بىلەن نوغۇچ)

ئالتۇن مۇڭگۈزلۈك تېكىچەك
ئايدا سۇ ئىچەر.
كۈمۈش مۈڭگۈزلۈك تېكىچەك
كۈندە سۇ ئىچەر؟
(بۇغداي ۋە گۈرۈچ)

ئاق يەردە قازان قاينايدۇ؟
(چۈمۈلە)
ئاق يەردە بالا ياغاچ؟
(ئېتىز قىرى)

ئاق ئېتىم ئاسمانغا باقار؟
(چىغ)

ئاكىسى ئۇكىسىنى قوغلاپ يېتەلمەيدۇ؟
(هارۋىنىڭ ئالدى ـ كەينى چاقلىرى)

ئاغزىدىن ئىچىدۇ، بۇرنىدىن چىقىرىدۇ؟
(چەينەك)

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

ئاغزىدا نەچچە يۈز چىشى،
بىرنى ئىككى قىلماق ئىشى؟

(ھەرە)

ئاي بىلەن كۈننى،
ماي بىلەن ئۈننى،
نېمە ئايرىپتۇ،
تېپىڭلارچۇ قېنى؟

(«بىلەن»)

ئاتا ھەم ئانىسىدا
سەللە بىلەن ساقال بار.
يېڭى تۇغقان بالىسىدا
سەللە يوقتۇر، ساقال بار؟

(ئۆچكە بىلەن ئوغلاق)

ئاچا، ئاچىنىڭ ئۈستىدە قاچا،
قاچىنىڭ ئۈستىدە چاپچا،
چاپچىنىڭ ئۈستىدە ھام ـ ھام،
ھام ـ ھامنىڭ ئۈستىدە مىش ـ مىش،
مىش ـ مىشنىڭ ئۈستىدە لىپ ـ لىپ،
لىپ ـ لىپنىڭ ئۈستىدە شىۋاق،

شىۋاقنىڭ ئۈستىدە قىياق،
قىياقنىڭ ئۈستىدە چۆچەك،
ئېيتىڭلارچۇ ئۇ نېمە؟

(پۇت، قورساق، گال، ئېغىز، بۇرۇن،
كۆز، قاش، چاچ، بۆك،)

ئايىغى يوق يۈرىدۇ،
سىلىق - سىلىق كۈلىدۇ؟

(سۇ)

ئانىسى شالدىر - شاپ،
بالىسى شىلدىر شىپكەر؟

(ئۈجمە)

ئانىسىدىن بالىسى يۈگۈرۈك؟

(ئوق)

ئالدى يامغۇر، كەينى قار؟

(چىگىت ئايرىيدىغان چىغرىق)

ئالتۇن قوچقار مۈڭگۈزى،
بۇغا - مارال تېرىسى؟

(قارا كىگىز ئۆي)

ئالىيېشىل تونى بار،
قانغا تولغان قورسىقى.
قاپقارادۇر بالىلىرى،
شۇنچە نۇرغۇن سانىقى؟

(تاۋۇز)

ئالا تونۇمنىڭ يامىقى بار،
تىكىچى يوق؟

(سېغىزخان)

ئاغزى بار،
جېنى يوق.
قۇيرۇقى بار،
يۈگى يوق.
يۈگۈرىدۇ ئاق يەردە،
قالدۇرىدۇ قارا ئىز.
قوش تىلىدىن،
تۆكۈلىدۇ سۆز؟

(قەلەم)

ئاق يەرگە قارا پۇرچاق چېچىپتۇ؟

(قەغەز، خەت)

ئاق داستىخان سېلىۋالدىم،
ئالەم ئىچى ئاقاردى؟

(قار)

ئاق تۆگەمنىڭ بويى ئۇزۇن؟

(يول)

ئاسمانغا چىقسا ياللىدە،
يەرگە چۈشەر تاققىدە؟

(كەتمەن)

ئاتسام چالما ئاسمانغا،
قىزىل مۆلدۈر تۆكۈلدى؟

(چىلان)

ئاستىمۇ تاغ، ئۈستىمۇ تاغ،
ئوتتۇرىسى مەخمەل ئېدىر؟

(تاماق، تىل)

ئاخشىمى كېلەر ئەگلىكىم،
كۈندۈزى كېتەر لەگلىكىم؟

(ئاي)

ئاخشىمى كېتەر، ئەتىسى كېلەر؟

(كۈن)

ئاتىسى ياتار توغرا،
ئاپىسى يورغا.
قىزى ئۇسسۇلچى،
ئوغلى ئويۇنچى؟

(كۆۋرۈك، سۇ، بېلىق، پاقا)

ئاتقا مىنمەس،
ياياق يۈرمەس،
بۇرنى بىر،
قۇلىقى كىر؟

(ئىشۈرىق)

ئاتتىن ئېگىز،
ئىتتىن پەس؟

(ئېگەر)

ئاق چېچەك قىسقان ئانىسى،
بالىسىنى بالغا ئوراپ ئولتۇرىدۇ قارىسى؟

(ئۆرۈك)

ئاخشام كېتەر لەگلەك،
ئەتىگەن كېلەر سەكسەك.
ئۇ نېمە؟

(كۈندۈز)

ئاقتامدا قارا ئارغامچا.
ئۇ نېمە؟
(چۇمۇلە)

ئاق داستىخان ئۈستىدە،
قارا مېھمان ئوينايدۇ.
تۇمشۇقىدا گۈل چېكىپ،
ئۇن چىقارماي سايرايدۇ؟
(قەلەم)

ئايلىنىدۇ ـ ئايلىنىدۇ ئۆز ئوقىدا،
ئايلانغىنى سېزىلمەيدۇ ھېچ ۋاقىتتا.
(يەر شارى)

ئاشلىق ، ئوت ـ چۆپ يىمەستىن
ئىشلەپ كېتەر كارامەت.
ئۇنىڭ بىلەن دېھقانلار
كۆپلەپ ئالۇر دارامەت؟
(كومباين)

ئاق كرىستال چاپىنى
نېپىز پاكىچۇ كۆڭلىكى.
لەڭپۇڭ قورساق، دومىلاق،

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com